

§1, stk. 3 i Folkeskolens formål: "Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati." Det er desværre voldsomt aktuelt i disse dage med situationen i Ukraine i tankerne. Lad os glæde os over, at det er en mulighed for vores børn, og hjælpe, der hvor vi kan, også i forhold til de børn, der måtte komme til Odsherred.

Med denne indledning kan resten af beretningen virke som et opråb fra et forkælet barn, men ikke desto mindre er der problemstillinger, vi som Kreds er nødt til at forholde os til, også i en tid som denne.

Erfaringer fra Covid 19/ændrede prøvebestemmelser/ Frihedsforsøg / Frihedsgrader i kommende skoleår/Sammen om skolen

Man kan sige meget om Covid 19, og det er sjældent noget godt! Men nedlukninger, restriktioner m.m. har været en medvirkende årsag til, at man i indeværende skoleår har haft nogle frihedsgrader i forhold til lovgivningen, som et bredt flertal i Folketinget heldigvis har valgt at videreføre til næste skoleår. Ligeledes er der indgået aftale om dette skoleårs prøveafholdelse, hvor man tilgodeser elevernes vanskelige vilkår, også i dette skoleår. Der er i begge tilfælde tale om, at foreningen centralt har haft et tæt samarbejde med ministeren og har haft mulighed med at spille ind med lærernes kvalificerende input. Det er dejligt, når det lykkes at få lærernes fagprofessionelle stemme sat i spil. Det har formodentlig kun kunnet lade sig gøre, fordi Danmarks Lærerforening har indgået et partnerskab med undervisningsministeriet, KL, skolelederne og de øvrige parter i og omkring folkeskolen. Projektet Sammen om Skolen har været en stor succes.

Der er bl.a. opnået enighed om fjernelse af elevplaner, understøttende undervisning og nationale test samt et forslag til et nyt bedømmelses- og evalueringssystem.

I sin nytårstale varslede statsminister Mette Frederiksen, at regeringen foreslår, at alle kommuner vil få mulighed for at blive sat fri ligesom bl.a. Esbjerg og Holbæk kommuner er blevet det. Det er dog efterfølgende blevet præciseret, at det kun vil være en mulighed at arbejde med frisættelse af et enkelt område i hver kommune. Om det bliver skoleområdet, der bliver det udvalgte i Odsherred bliver spændende at følge. Under alle omstændigheder vil det kræve, at alle aktører bliver enige om, hvad en frisættelse indebærer, så man går ind i arbejdet på lige vilkår og med en afstemthed i forhold til, hvad der er muligt og hvad der ikke er.

Inklusion

Noget af det, der fylder i medlemmernes hverdag, er inklusion – eller inkluderende fællesskaber, som vi kalder det.

Når vi taler om inklusion, så er det i virkeligheden sjældent, at vi egentlig taler om inklusion. I stedet taler vi om økonomiske incitamentsstrukturer, som skal forebygge en udhuling af folkeskolernes allerede trængte økonomi. Vi taler om børn, som ikke får den hjælp og støtte, de har behov for, for at få en god, udviklende og tryk skolegang. Vi taler om ledere, som begynder at tale om drift, når lærernes faglige vurderinger siger dem, at et barn ville trives bedre i et tilbud, som ikke er i det almene, og vi taler om

meget lange og bureaukratiske veje til praksisnær hjælp og sparring. Vi taler om børn, der tilbringer meget af deres skoledag på gangen eller i skolegården, børn som stikker af fra undervisningen, børn som pjækker, børn som får det fysisk dårligt, bare ved tanken om at skulle i skole, og børn, som ofte ikke føler sig som en del af et fællesskab.

Vi taler om inklusion, som om det kun er noget, der kan foregå i det, vi har valgt at kalde det almene, og vi taler om specialpædagogiske tilbud som noget, vi for alt i verden skal undgå at udsætte børn for. Vi taler om børn, der har svært ved de sociale spilleregler, børn som larmer og forstyrrer, børn som ikke kan efterleve de krav, vi stiller, børn som bliver udadreagerende eller indadvendte, og børn som nogle gange er så afmægtige, at de tyr til selvskade eller vold mod deres klassekammerater og de voksne omkring dem. Vi taler om almenpædagogiske udfordringer med børn, der har svært ved at udsætte egne behov, vente på tur og løse konflikter. Vi taler om børn, der starter i skole alt for tidligt, som ikke har fået det nærvær og den omsorg, de havde brug for tidligt i livet, og børn som forventes at indtræde problemfrit i en børnehaveklasse, hvor faglighed fylder mere og mere. Vi taler om børn, som har haft støtte i dagtilbuddet, men som starter uden en eneste times støtte i børnehaveklassen. Vi taler om lærere og børnehaveklasseledere som hver dag forsøger at balancere hensynet til den enkeltes og fællesskabets behov, men som må slå knuder på sig selv, fordi tiden og roen ikke er, til at nå i mål med begge dele. Vi taler om lærere og børnehaveklasseledere, som ville ønske, at de havde bedre tid til den enkelte elev, bedre tid til samarbejdet med forældrene og bedre tid til at forberede en undervisning, som er differentieret og afvekslende. Vi taler om lærere og børnehaveklasseledere, der bliver udsat for alverdens skældsord, spyt, spark, riv og slag, og vi taler om lærere og børnehaveklasselærere, som bliver syge af deres arbejde eller forlader folkeskolen som arbejdsplads. Vi taler om børn som dagligt må finde sig i klassekammeraters vredesudbrud og forstyrrelser, og vi taler om en forventning om rummelighed og overbærenhed, som er svær at få øje på andre steder i samfundet.

At ressourcerne ikke er ubegrænsede, og at vi som kommune og skolevæsen må prioritere og indimellem tilbyde det, der er det næstbedste, fordi ressourcen ikke slår til, det er en ærlig sag, men burde vi ikke kunne tale mere åbent og ærligt om det? Som det er beskrevet i den skriftlige beretning, har vi i nu flere år arbejdet med at kortlægge, beskrive og omlægge det specialiserede område. Og vi er nu nået til implementeringen. I Odsherred er det nye sort – som i resten af landet – mellemformer. I Undervisningsministeriets vejledning skriver man at mellemformer er indkredset til at være:

- Undervisningstilbud i den almene undervisning, hvor der anvendes specialpædagogiske tilgange og metoder
- Undervisningstilbud i den almene undervisning, hvor der er elever, der i perioder modtager specialpædagogisk bistand
- Undervisningstilbud, hvor der er et tilrettelagt samarbejde i skoledagen mellem undervisningen i de almene klasser og specialklasserne

Jeg tænker, at vi stadig mangler at få en fælles definition af, hvad vi forstår ved mellemformer her i Odsherred. Arbejdet er i gang, men det er lige nu, at lærerne står ude i klasserne med eleverne.

Hvis inklusionen skal på ret kurs, så kræver det ifølge Janne Hedegaard Sørensen handling. Ifølge hende er det afgørende, at den etiske og pædagogiske diskussion omkring inklusionen genoptages – og at den forankres meget mere i lærernes faglighed.

»Inklusionen skal kobles til lærernes arbejde, som er at undervise. Og derfor handler det om at få inklusionen konkret ind i fagene og klasserummet,« siger hun. Konkret peger hun på tre områder, hvor der bør sættes ind for at hjælpe inklusionsindsatsen på ret kurs.

»Man er nødt til at give lærerne stafetten, så den omfattende politiske styring ikke overvælder lærernes arbejde. Derudover er det vigtigt, at man indser, at der gennem eksempelvis co-teaching eller mellemformer kommer specialpædagogiske kompetencer ind i klasserummet,« siger hun og tilføjer:

»Og ikke mindst bør der følge nogle store investeringer med, så man kan sikre at lærerne og andre faggrupper får den tid, der skal til at løfte inklusionen, og tid til at samarbejde i professionelle læringsfællesskaber.«

Derudover er det helt afgørende, at alle parter i kommunerne arbejder sammen om inklusionsopgaven og forstår, at det ikke kun handler om skolen, lyder rådet fra Janne Hedegaard Hansen.

»Det er vigtigt, at man indser, at alle skal samarbejde, og at det ikke bare er noget, læreren kan fikse i undervisningen. Og så skal man finde ud af, hvordan man kan investere i, at man tværprofessionelt skal løse problemerne, der hvor de er,« siger hun og kommer med en opfordring:

»Nu har vi brugt et årti på en masse ting, der ikke virker. Lad os bruge det næste årti på det, der virker.«

Og den opfordring kan vi kun samstemmende bakke op om – for elevernes og for lærernes skyld.

Pædagogisk forum i vores forpligtende kredssamarbejde har en konference i støbeskeen, hvor Mellemformer bliver temaet for dagen. Vi forsøger bl.a. at invitere oplægsholdere, der har erfaring med Mellemformer som et udviklingsprojekt i kommunen, og hvor man har prioriteret og finansieret området. Det er vores håb, at flere lærere, skoleledere og forvaltningsfolk vil have mulighed for at deltage.

I Pædagogisk forum vil vi gerne bidrage til at bringe den pædagogiske debat tilbage på lærerværelserne, så lærerne igen får mulighed for at bidrage til, hvordan vi bruger ressourcerne bedst.

Cand. Pæd. Psych.

I forlængelse af inklusionstemaet finder jeg det på sin plads at nævne, at Danmarks lærerforening sammen med bl.a. KL arbejder på at få skolepsykologuddannelsen tilbage. Skolerne har brug for psykologer med indsigt i pædagogik, didaktik og undervisning for at lykkes med inklusionsopgaven. Derfor skal det igen være muligt for lærere at læse til skolepsykolog. Der er lidt uenighed om, hvorvidt det skal være en mulighed at man via denne uddannelse skal kunne få autorisation.

Vores centerchef Ane Stallknecht, som selv er cand.pæd.psych., repræsenterer Børne- og Kulturchefforeningen og dermed KL i dette arbejde og hun siger til Politikens Skolemonitor:

"Vi har mange dygtige akademiske psykologer i PPR, som skal tæt på, når vi bliver bekymret for et barns udvikling, men vi har også brug for nogle, som kender skolens praksis. En psykolog med lærerbaggrund ved, hvad det vil sige at møde elever, deltage i forældresamtaler og samarbejde med skolefritidsordning og fritidshjem" Det er et billede, jeg kan genkende fra de lærere jeg taler med og næsten samstemmende siger

Rasmus Alenkjær: "Lidt firkantet kan man sige, at lærere og pædagoger er trætte af at blive rådgivet af folk, som måske ikke i tilstrækkelig grad har praksiserfaringer med at undervise."

Forældres skolevalg og fastholdelse og rekruttering af lærere

I sidste valgperiode bad vores politiske udvalg i kommunen – Børne- og Uddannelsesudvalget – om at forældrenes skolevalg blev undersøgt. Det har resulteret i Rapport vedrørende forældres skolevalg i Odsherred kommune, der skal behandles på kommende Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalgsmøde.

Rapportens konklusioner er:

- Trivsel er den afgørende faktor for forældres skolevalg - uagtet om det gælder fri- eller folkeskoleforældre.
- Fortællinger om skolen har en betydning – både gode og dårlige fortællinger.
- Mange forældre giver udtryk for, at de gerne vil inklusion, så længe børnefællesskabet kan bære det og rammebetingelserne er i orden, herunder blandt andet små klasser og kvalificerede lærere. Forældrene har dog overordnet en oplevelse af, at dette ikke er tilfældet i folkeskolerne i Odsherred. Oplevelser med fejlslagen inklusion er dermed en afgørende faktor, når forældre vælger folkeskolen fra. Der eksisterer mange fortællinger om inklusion, der går galt. Forældrene kæder i høj grad fejlslagen inklusion sammen med oplevelsen af deres barns mistrivsel – både, når det handler om eget barns inklusion eller klassekammeraters.
- Og endelig har en faktor som manglende ressourcer i folkeskolen betydning. Forældrene oplever, at friskolerne har bedre mulighed for at prioritere f.eks. klasseloft, 2-lærerordninger og lejrskoler.
- Også mange skiftende lærere og mange unge vikarer har en negativ indvirkning på forældres tilvalg af folkeskolen.

Det sidste spiller godt ind i den dagsorden vi har i forhold til at fastholde og rekruttere uddannede lærere.

Det er et problem for os alle, at det er vanskeligt at finde nye kvalificerede kollegaer. Manglende kollegaer betyder både øget arbejdsmængde, flere nye grønne kollegaer og stor uro i elevgruppen med efterfølgende behov for opsamling på elev og forældredelen. Det er en øget belastning at være ny lærer, og selvom der tages hensyn til dette i vores lokalaftale, ligger også de nyuddannede vandret. Seneste opgørelse viser, at 5 år efter endt læreruddannelse er 3 ud af 10 stoppet i folkeskolen. Det er ALT for mange.

Men det er også belastende at have mange nye kollegaer i et team, og de mere rutinerede må trække et større læs i en periode. Det gør de sikkert gerne, men når så den nye, siger op og der kommer endnu en ny kollega, så bliver det slidsomt.

Men hvad har betydning for lærerne? Generelt er der høj anciennitet blandt lærere, men lærerrekrutteringsundersøgelsen fra 2021 viser, at af de adspurgte overvejer 30 % at skifte job, og 21 % overvejer det måske. De primære årsager til, at lærerne overvejer at skifte arbejde er, at man er utilfreds med den måde, arbejdspladsen ledes på, og dernæst et ønske om et bedre arbejdsmiljø. Ønsket om nye udfordringer spiller også ind, men grundlæggende handler udfordringen om, at kompetente skoleledere skal formå at skabe en god arbejdsplads, hvis de vil holde længere på deres ansatte.

Vedtagelse om lønpolitik

Med afsæt i ønsket om at skabe bedre muligheder for at fastholde og rekruttere, har vi også i Kredsstyrelsen ønsket at få et fælles udgangspunkt for vores lønpolitik. Derfor har vi senere i dag et punkt på, hvor vi ønsker en generalforsamlingsvedtagelse om vores lønpolitik.

Realisering af A20/Samarbejde/præambel/2-i-1-undersøgelse

Et af de parametre, vi mener, kan være med til at skabe gode arbejdsforhold, er vores overenskomst A20 og vores lokale arbejdstidsaftale. Som nævnt i den skriftlige beretning, så er vi stadig i proces! Nogle af vores ledere var ikke ledere før 2013, da vi sidst havde en overenskomst. Vi oplever, at det for dem og såmænd også for de øvrige, er en tilvænning atter at skulle agere i en skolehverdag, hvor arbejdstiden skal udmøntes på baggrund af en aftale mellem to parter. Samarbejdssporet er ikke kun Danmarks Lærerforenings opfindelse, men parternes. I præambelen til A20 står der: "Lærerne er den vigtigste faktor for elevernes udbytte af undervisningen. Når lærerne oplever, at de har evner og mulighed for at kunne lykkes med deres arbejde og har indflydelse på skolens og undervisningens udvikling, har det en positiv betydning for elevernes udbytte af undervisningen. Et forpligtende samarbejde, der skaber gennemskelighed og overblik over arbejdstiden og prioriteringen af opgaverne, styrker grundlaget for et godt arbejdsmiljø. Det forudsætter god skoleledelse, der sammen med lærerne sætter retning og etablerer et samarbejde, og er tæt på undervisningsopgaven. Kernen i aftalen er et forpligtende samarbejde, der understøtter lærernes muligheder for at kunne udøve deres professionelle dømmekraft og at kunne lykkes med opgaven" Vi oplever som Kredsstyrelse et godt og forpligtende samarbejde med forvaltningsniveauet, og en vilje til at understøtte, at det fortsætter ud på alle skoler. Som A20 siger: "Vi ønsker med aftalen at understøtte vores fælles målsætning om at skabe størst mulig kvalitet i undervisningen, understøtte et godt arbejdsmiljø og styrke den professionelle kapital."

Alle tillidsvalgte har netop fået gennemgået resultatet af hele kommunens 2-i-1-måling. Resultatet er ret entydigt. Oplevelsen af inddragelse og indflydelse på arbejdslivet medvirker til øget jobtilfredshed, større engagement, motivation og øget ambassadørvillighed - altså at tale kommunens arbejdspladser op. Det vil vi arbejde for, også kommer til at præge skoleområdet.

4-dages-uge

Og så bliver jeg jo nødt til lige at bringe kommunens store satsning - 4-dages-arbejdsugen på banen. I øjeblikket er man i gang med en evaluering af projektet. Det er blevet fulgt af nogle forskere fra RUC, og det foreløbige resultat af evalueringen viser, at en altovervejende del af medarbejderne er tilfredse. Altså de knap 300 medarbejdere, der er en del af projektet. Hvad de øvrige ca 2400 medarbejdere i kommunen mener, blæser lidt i vinden. I Hovedudvalget, hvor både Anders og jeg sidder, siger vi jævnligt, at vi glæder os til at blive en del af intensionen om at skabe attraktive, fleksible arbejdspladser. Ja, faktisk har vi tilbudt at vi godt vil fortsætte med at arbejde 5 dage om ugen, hvis vi bare kunne få de to ugentlige kompetencetimer til rådighed. Det er vist blevet sagt så mange gange nu, at det er blevet hørt, og vi er blevet lovet, at der nu fremadrettet arbejdes med, at vi kigger på muligheder for fleksibel arbejdstid for alle områder i kommunen.

Kommende arrangementer

Kredsstyrelsen har besluttet, at vi i løbet af sensommeren afholder et socialt fredags-fyraftens-fadøls- og pølsevogns-arrangement for Odsherred Lærerkreds' medlemmer. Efter en periode på to år, hvor vi har skullet holde afstand, har knoklet med diverse forskelligartede restriktioner og har holdt os hjemme eller blot været sammen med en boble af de nærmeste, synes vi, at vi trænger til at snakke med hinanden på tværs af skolerne. Lige så snart, at vi har en dato og en aftale med vejrguderne, melder vi ud og håber selvfølgelig, at mange vil bakke op om arrangementet.

Vi har også besluttet, at vi i løbet af foråret 2023 igen vil afholde et lokalt åbent kursus for kredsens medlemmer. Det er efterspurgt af flere, og vi har i Kredsstyrelsen også savnet det, siden vi for år tilbage valgte at spare det væk. Nu forsøger vi så igen og må se, om det måske kan være en mulighed hvert andet eller tredje år. Det håber vi selvfølgelig også, at rigtig mange vil bakke op om.

Kredsen på kontoret - version 2.0

Sidste år fik jeg helt tilfældigt lavet et nyt slogan – Tilbage på sporet – kredsen på kontoret. Det handlede jo om, at vi fik nyt kontor og nærmest samtidig med blev sendt hjem for at arbejde og vise versa. Før det arbejdede vi med det mobile kredskontor – hvor vi forsøgte at komme rundt på skolerne. Det har vi ikke glemt. Vi plejer at holde vores generalforsamling i Højby, men pga. renovering har det ikke været en mulighed. Det har givet os anledning til at nytænke lidt og vi tænker, at vi fremover vil prøve at komme rundt på de forskellige skoler til vores generalforsamling. Vi vil også gerne mere ud at besøge jer på skolerne i hverdagen, og vi håber, at Corona holder sig lidt i skindet og at det igen bliver en mulighed i kommende skoleår, så vi kan få støvet det mobile kredskontor lidt af.

Vi har også i dette sidste skoleår været nødsaget til at afholde mange af vores TR- og AMR-møder virtuelt, og selvom det er bedre end ingenting, så er det i de fleste tilfælde ikke optimalt. Jeg vil under alle omstændigheder takke alle de tillidsvalgte – TR'ere og AMR'ere for jeres indsats i det forløbne år. I har været vigtige for jeres kolleger og er et vigtigt bindeled for os. Ligeledes vil jeg takke Kredsstyrelsen for jeres utrættelige arbejde – for at holde ud i en svær tid og for jeres tillid og opbakning til mit arbejde – det sætter jeg stor pris på.

Hermed overgiver jeg beretningen til generalforsamlingen.